

โรคทริคิโนซิส (Trichinosis)

ปี พ.ศ. 2549 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยโรคทริคิโนซิสจำนวน 18 ราย อัตราป่วย 0.03 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิต

ปี พ.ศ. 2549 สถานการณ์ของโรคทริคิโนซิสในประเทศไทยในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2540-2549) พบว่ามีรายงานผู้ป่วยเกือบทุกปี (ยกเว้นปี พ.ศ. 2544) ปี พ.ศ. 2541 มีรายงานผู้ป่วยสูงที่สุด 351 ราย (0.57 ต่อประชากรแสนคน) และต่ำที่สุดปี พ.ศ. 2549 พบผู้ป่วย 18 ราย (0.03 ต่อประชากรแสนคน) (รูปที่ 1)

มีการรายงานจากจังหวัดในภาคเหนือทั้งหมด คือ แม่ฮ่องสอน 10 ราย อุทัยธานี 4 ราย เชียงใหม่ 2 ราย น่าน และตาก จังหวัดละ 1 ราย (รูปที่ 2) ผู้ป่วยส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.67 มีอายุอยู่ในวัยทำงาน 15 - 44 ปี อายุน้อยที่สุด 4 ปี มากที่สุด 62 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราป่วยต่อประชากรแสนคน ตามกลุ่มอายุ พบว่าใกล้เคียงกัน (0.036 - 0.042) ใน 5 กลุ่มอายุ คือ 10 - 14 ปี, 15 - 24 ปี, 25 - 34 ปี, 35 - 44 ปี และ 55 - 64 ปี (รูปที่ 3 และ 4) ผู้ป่วยเพศชาย และเพศหญิงป่วยเท่ากัน คือ 9 ราย อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง เท่ากับ 1 : 1

การเกิดโรคในรอบปีพบผู้ป่วยมากที่สุด 9 ราย ในเดือนมิถุนายน รองลงมา 4 ราย ในเดือนกรกฎาคม และเดือนอื่น ๆ พบผู้ป่วยประปราย (รูปที่ 5) ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลชุมชน 14 ราย โรงพยาบาลทั่วไป 2 ราย อย่างไรก็ตามผู้ป่วยทั้ง 18 รายนี้ เป็นผู้ป่วยที่อยู่ในระบบเฝ้าระวังเชิงรับของสำนักระบาดวิทยา (Passive surveillance) แต่เมื่อมีการระบาดของโรคในท้องถิ่นใด ผู้รับผิดชอบจะออกไปสอบสวนโรคเพื่อหารายละเอียดต่าง ๆ เพิ่มเติม เป็นการเฝ้าระวังเชิงรุก (Active case finding) ทำให้พบผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอีก 59 ราย ซึ่งไม่ได้นำมาวิเคราะห์ในตอนต้น โดยมีผลสรุปรายงานการสอบสวนโรคของแต่ละจังหวัด ดังนี้

จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบการระบาดที่บ้านหนองผาจ้ำ ตำบลสบป่อง อำเภอปางมะผ้า พบผู้ป่วย 18 ราย เพศชาย 9 ราย เพศหญิง 9 ราย อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง เท่ากับ 1 : 1 ส่วนใหญ่ร้อยละ 55.54 มีอายุระหว่าง 20 - 29 ปี อายุเฉลี่ย 23 ปี รายแรกเริ่มป่วยเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2549 รายสุดท้าย วันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2549 โดยมีอาการ ไข้ ปวดศีรษะ ปวดบวมบริเวณใบหน้า และลำตัว ปวดเมื่อยตามกล้ามเนื้อ อ่อนเพลีย และหนังตาบวม ผลการตรวจเลือดในผู้ป่วย 18 ราย พบว่ามีเอโอซิโนฟิลสูงระหว่าง ร้อยละ 10 - 14 จำนวน 8 ราย และระหว่าง ร้อยละ 20 - 24 จำนวน 3 ราย สาเหตุเกิดจากชาวบ้านซึ่งเป็นชาวเผ่าลีซอ นำสุกรที่ซื้อมาจาก บ้านนาหลวง ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า มาฆ่าแหละเอง แล้วนำมาประกอบอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ ในช่วงงานแต่งงานประมาณ ต้นเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2549

จังหวัดอุทัยธานี พบการระบาดที่บ้านไต้ ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ พบผู้ป่วย จำนวน 28 ราย เพศชาย 18 ราย เพศหญิง 10 ราย อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย เท่ากับ 1 : 1.8 ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 20 - 29 ปี ร้อยละ 32.14 รองลงมา ได้แก่ อายุ 30 - 39 ปี ร้อยละ 25 และ 50 - 39 ปี ร้อยละ 17.86 อายุเฉลี่ย 34 ปี รายแรกเริ่มป่วย วันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2549 รายสุดท้าย วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2549 ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการ ไข้ ปวดท้อง ท้องเสีย คลื่นไส้ อาเจียน บวมบริเวณใบหน้า และลำตัว ปวดเมื่อยตามกล้ามเนื้อ อ่อนเพลีย และหนังตาบวม ผลการตรวจเม็ดเลือดขาวชนิด Eosinophil ในผู้ป่วยพบว่า สูงกว่าค่าปกติ ผลการตรวจซีรัมด้วยวิธี Western Blot ให้ผลบวก และผลการตรวจกล้ามเนื้ออ่อนนุ่มโดยวิธี biopsy พบพยาธิตัวอ่อน *Tricinellosis spiralis* 1 ราย ที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล สาเหตุเกิดจากชาวบ้านซึ่งเป็นชาวกะเหรี่ยง นำเนื้อสุกรป่าที่ล่ามาได้ ไปฆ่าแหละ แล้วนำมาประกอบอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ รับประทานในวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2549

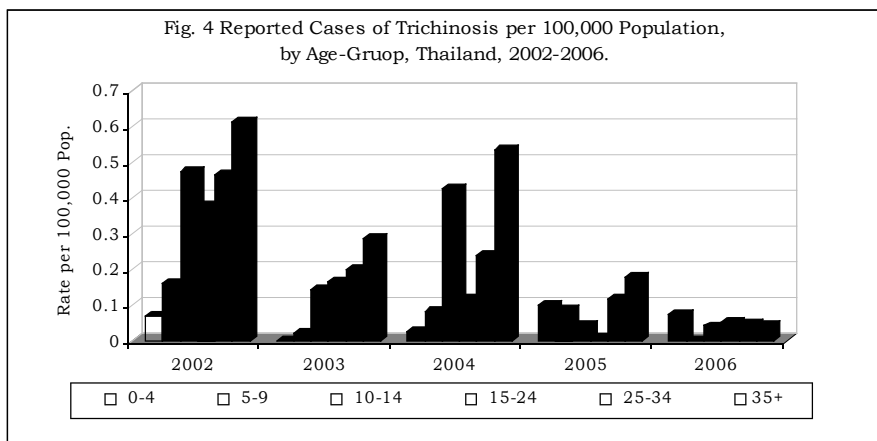
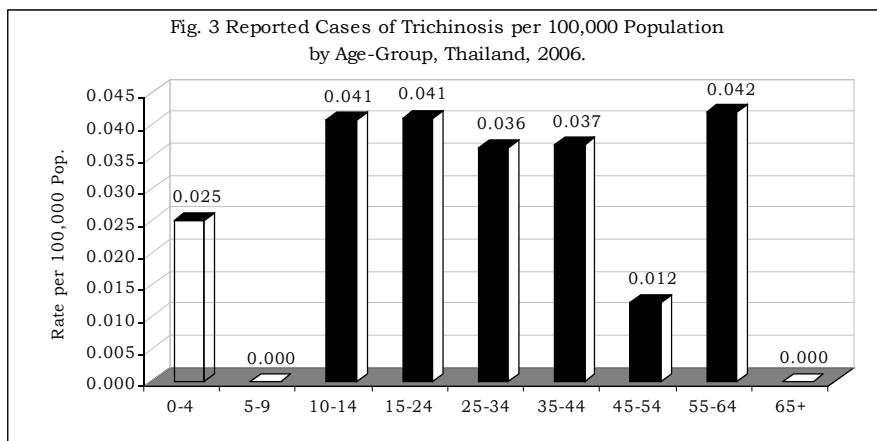
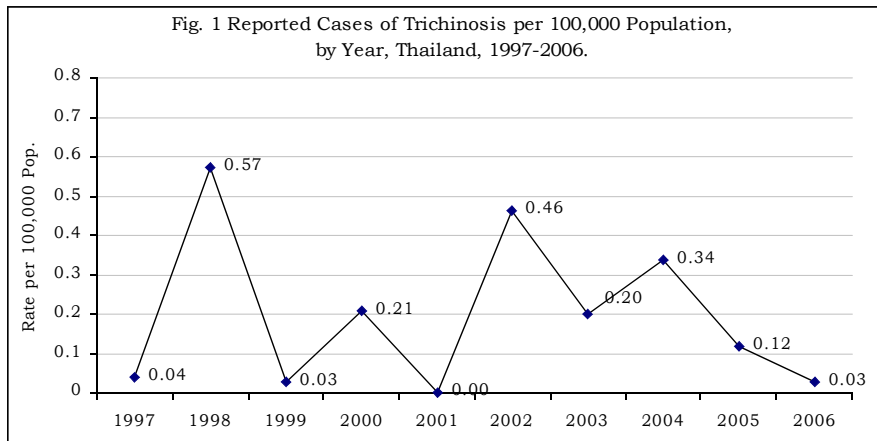
จังหวัดเชียงใหม่ พบการระบาดที่บ้านแม่ระอานอก ตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย พบผู้ป่วย จำนวน 29 ราย ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการ ไข้ ปวดท้อง ท้องเสีย ปวดเมื่อยตามกล้ามเนื้อ และหนังตาบวม ผลการตรวจซีรัม ต่อพยาธิ *Tricinellosis spiralis* ให้ผลบวก 4 ราย ที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ สาเหตุเกิดจากชาวบ้านซึ่งเป็นชาวกะเหรี่ยง นำเนื้อสุกรเลี้ยงปล่อยในหมู่บ้าน มาฆ่าแหละ แล้วนำมาประกอบอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ รับประทานในวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2549

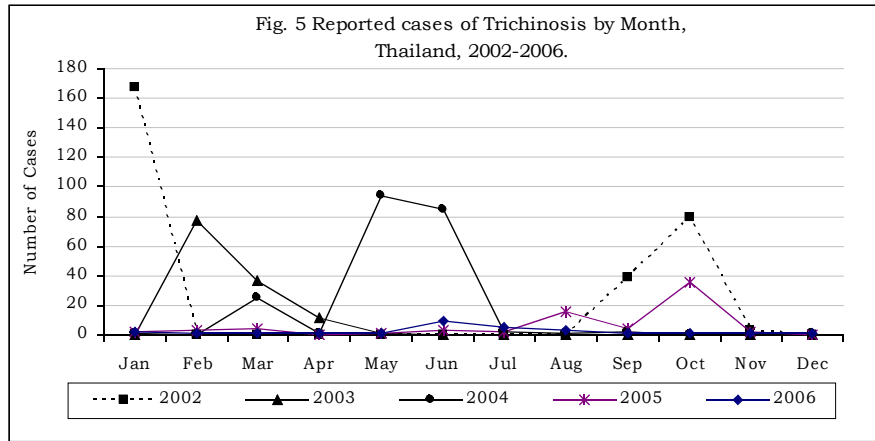
เอกสารอ้างอิง

1.งานระบาดวิทยา โรงพยาบาลปางมะผ้า. รายงานการสอบสวนโรคทริคิโนซิส บ้านหนองผาจ้ำ ตำบลสบป่อง อำเภอ ปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน, มิถุนายน 2549. [เอกสารอัดสำเนา]. [ม.ป.ท.] : [ม.ป.พ.]; [ม.ป.ป.].

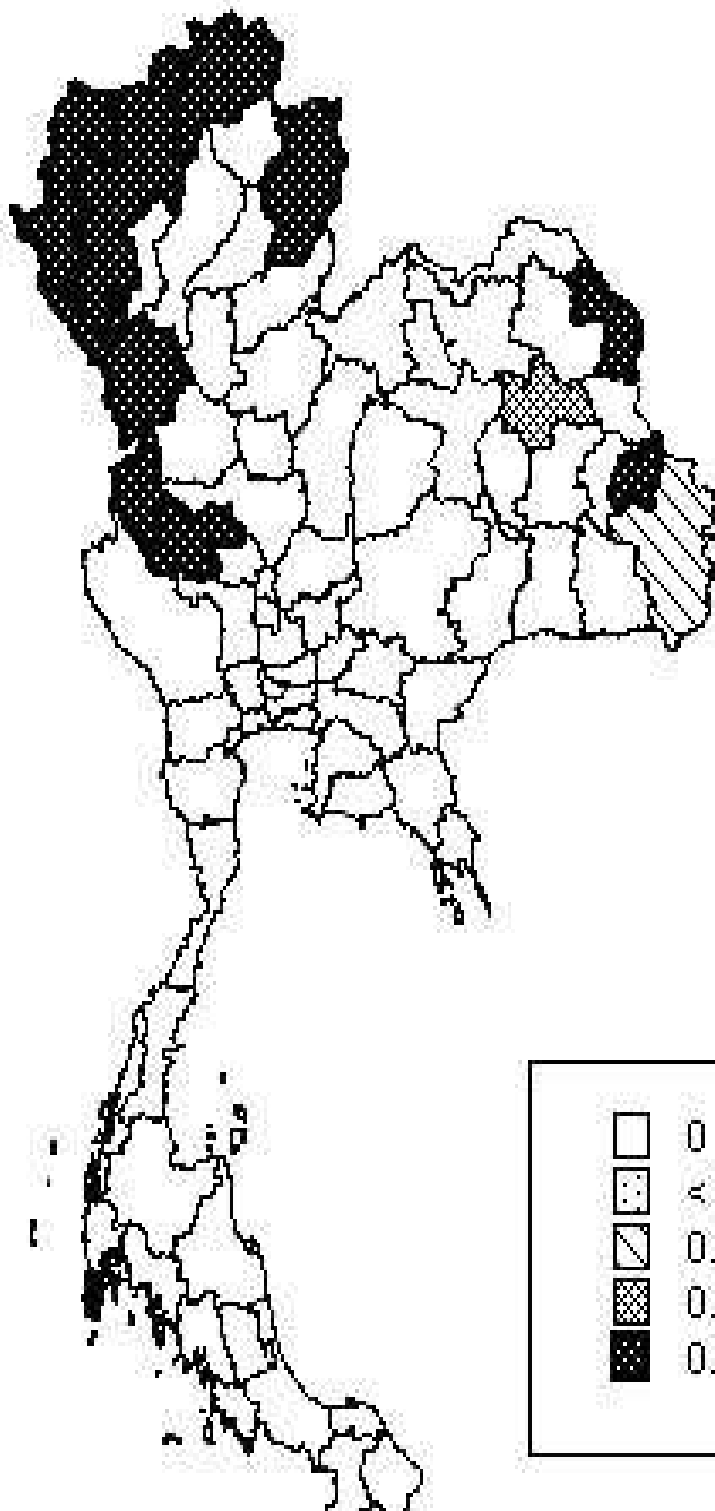
2.ทีมสอบสวนโรค โรงพยาบาลอมก๋อย. รายงานการสอบสวนโรคทริคิโนซิส อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่. [เอกสารอัดสำเนา]. [ม.ป.ท.] : [ม.ป.พ.]; [ม.ป.ป.].

3.อรรถวิทย์ ธรรมกุล, อานาจ ค้ายาดี, ไพโรจน์ ทับทิม. รายงานการสอบสวนการระบาดของโรคทริคิโนซิส ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี วันที่ 15-21 กรกฎาคม 2549. [เอกสารอัดสำเนา]. [ม.ป.ท.] : [ม.ป.พ.]; [ม.ป.ป.].

Fig. 2 Reported Cases of Trichinosis per 100,000 Population, by Province, Thailand, 2006

Top Ten Leading Rate

1.	Mae Hong Son	3.93
2.	Uthai Thani	1.22
3.	Phuket	0.34
4.	Nakhon Phanom	0.29
5.	Amnat Charoen	0.27
6.	Chiang Rai	0.24
7.	Nan	0.21
8.	Tak	0.19
9.	Chiang Mai	0.12
10.	Kalasin	0.10

Morbidity rate (/100,000)   Number of provinces

